

Creatieve destructie, of houdbaarheidsdatum overschreden?

(Of: "Open Source, technisch succes als voorbeeld voor politiek!")

Het was Karl Marx die met het idee van "schöpferische Zerstörung", of zoals nu gekend als "Creative Destruction", tevoorschijn kwam. Daar waar Marx uitging van de drang van kapitalisme om via vernietiging van welvaart nieuwe welvaart te creëren was het Joseph Schumpeter, een Oostenrijks-Amerikaanse econoom, die het zijn huidige betekenis gaf. "Het vernietigende proces van transformatie dat met radicale innovaties gepaard gaat". In de meeste gevallen betreft het ondernemingen die een min of meer monopolie positie bezitten en die geconfronteerd worden met nieuwe, maar vooral, ontwrichtende, innovaties. Een duidelijk voorbeeld is Kodak, eens de leidende firma in fotografie, nu op sterven na dood. En waarom? Simpel gezegd, de boot gemist. Als eerste ontwikkelde Kodak al in 1975 een prototype van een digitale camera. Echter uit angst de bestaande markt van analoge fotografie te verliezen heeft het nooit goed doorgepakt. Het resultaat is geschiedenis, Japan veroverde de digitale fotografie markt en Kodak is gereduceerd tot een schijntje.

Wat is de les die we hieruit kunnen leren? Een creatieve innovatie is niet af te remmen door hem te negeren om de bestaande cash-cow nog wat verder uit te melken. Het gevaar bestaat dan dat de organisatie verstart en geen aansluiting meer kan vinden bij de innovatie. Voor organisaties is het niet voldoende dat het management de beslissing neemt om de koers te verleggen. Heel het organisme van die organisatie moet zich mee bewegen en dat is niet eenvoudig. Oplettende lezertjes herinneren zich ongetwijfeld nog de wanhopige pogingen van Philips in 80er jaren om de koers te verleggen en zichzelf efficiënter te maken. Hoe groter een organisatie is, hoe langer deze bestaat en hoe zelfgenoegzamer deze is des te moeilijker is het de bestaande cultuur om te buigen.

Een mooi voorbeeld hiervan zien we momenteel in de politiek. Alle analyses ten spijt kan de actualiteit de overeenkomst met Creative Destruction niet verbloemen. Alle 'Kodak-kenmerken' zijn bij de (vroeger) grootste partijen te vinden. Omvang, verstarring, zelfgenoegzaamheid en gebrek aan identiteit doen de rest. Politieke innovaties zijn er ook: eerst Pim Fortuyn, nu de SP en de PVV. Zonder een uitspraak te willen doen over de kwaliteit van deze partijen is één ding duidelijk, CDA en PvdA zakken steeds dieper in de put. De vraag is of er straks, als alle interne discussies zijn uitgewoed er nog wel een markt (de kiezers) voor hen is.

Eenzelfde beeld zien we bij het onderwijsbeleid van onze regering (niet alleen nu, maar helaas al vele jaren). Een onderwijs moloch sleept zich voort en discussieert over 1000 of 1040 uren per jaar, alle meldingen over het afhaken van studenten technische richtingen ten spijt. Alle indicatoren wijzen uit dat Nederland afstevent op, niet een tekort want dat hebben we al, maar op een gigantisch tekort aan technische opgeleide mensen. Het zou sommige innovatieve partijen sieren als ze zich hierover zorgen zouden maken in plaats van al twitterend loze statements in het rond te strooien. Willen we als Nederland iets blijven betekenen zullen we onze toekomstige technici alleen nog maar uit het buitenland kunnen betrekken.

Zo maar een kranten citaat: "Door de hoge kosten van de technische opleidingen haken veel techniek studenten vroegtijdig af".

Wat denkt u als dit leest? De regering voert een juist beleid ten aanzien van de kennisopbouw van de Nederlandse jeugd? Kennelijk is ook dit kabinet niet doordrongen van de noodzaak studenten te motiveren technische opleidingen te kiezen en hen hierin te ondersteunen.

Wat kunnen wij, als Nederlandse staatsburgers met inzicht in techniek, hier aan doen? Stilzitten is volgens mij geen optie. De beide nieuw opgekomen innovatieve partijen lijken hier geen uitkomst te bieden. De een heeft geen beleid en kan zijn regeringsinvloed niet zinvol kapitaliseren en de ander maakt zich over alles, behalve technische opleidingen, druk.

Het wordt tijd voor een echte politieke innovatie! Laten we, als kinderen van deze tijd, niet doorgaan op de heilloze weg van partij politiek maar een werkelijke innovatie teweeg brengen. Laten we gaan voor Open Source Politiek, passend in de tijd van Social Media, Internet en Linux. Bij een volledige transparantie kan dan iedereen die stemgerechtigd is direct zijn mening kenbaar maken en daardoor invloed uitoefenen. De voorwaarde volledige transparantie voorkomt dan ook 'politieke ongelukken' zoals ondoorzichtigheid bij partij financiering en partijen structuren met slechts één lid. Het Wikipedia voorbeeld geeft Henk en Ingrid tenminste echt inzicht en open source politiek en biedt de mogelijkheid op zinnige argumenten te sturen.

Jan W. Veltman

Reageren? jan.w.veltman@technology2success.nl

